

Concrete ondersteuning bij vermoeden van autisme werkt

Wat te doen bij een vermoeden van autisme bij kinderen in de leeftijd van één tot drie jaar? Daar is meestal geen pasklaar antwoord op te geven. Jammer, te meer daar dit leidt tot onzekerheid bij ouders en oplopende wachtlijsten bij hulpverleners. Voor Stichting Autisme Jonge Kind reden om de BEER-training te ontwikkelen. De aanpak blijkt succesvol leert een pilot van CJG Den Haag.

Hester Kuiper

Regelmatig komt het voor dat medewerkers van een consultatiebureau bij ontwikkelingsproblemen bij een jong kind denken aan autisme zonder hier echt de vinger op te kunnen leggen. De BEER-training, voluit Blended E-health for children at Early Risk, voorziet in deze leemte. De training is door Stichting Autisme Jonge Kind ontwikkeld om deze kinderen en hun ouders, nog zonder dat er een diagnose is gesteld, te ondersteunen.

Huisbezoeken en app

De training bestaat uit twee onderdelen: zeven huisbezoeken en een app. Tijdens de training krijgen de ouders middels de app informatie over de ontwikkeling van kinderen op vier gebieden: contact, communicatie, spel en flexibel gedrag. Daar horen ook tips en oefeningen bij. Verder krijgen de gezinnen ondersteuning van een speciaal hiervoor opgeleide BEER-trainer. Gestart wordt met kennismaking en

'Alle ouders waardeerden de laagdrempeligheid en de positieve insteek'

spelobservatie van de ouder-kindinteractie. Hiervan worden video-opnamen gemaakt. Op basis van de beelden, andere verkregen informatie en de hulpvraag van ouders worden samen doelen opgesteld. Door middel van speelse oefeningen die passen bij de doelen en de ontwikkelingsfase van het kind werken de ouders hier samen aan.

Aanleiding pilot

In het kader van de pilot in Den Haag hebben de gemeente, Mw. Yvonne Turfboer van CJG Den Haag en BEER trainer/GZ psycholoog Hester Kuiper de handen ineengeslagen. Doel was na te gaan of de laagdrempelige vorm van vroeghulp iets passends biedt. Drie consultatiebureaus participeerden. Bij deze bureaus liepen veel gezinnen bij wie er over een kind zorgen waren over de contactname, de communicatie, het spel en het gedrag. Aangezien het alleen om vermoedens ging van een autisme spectrum stoornis (ASS), was het nog te vroeg om hier gericht onderzoek naar te doen. Dit leidde tot vele verwijzingen naar Integrale Vroeghulp (IVH, zie ook VROEG nr. 3-2024) en lange wachtlijsten. Bijkomend probleem was dat veel van deze kinderen vanwege hun gedragsproblemen niet meer welkom waren binnen de reguliere kinderopvang. De BEER-pilot is gestart om deze groep kleintjes en hun ouders beter te helpen.

'Ingegeven door de enthousiaste reacties overweegt Den Haag een gemeentebrede uitrol'

Tien gezinnen

Als er gezinnen in beeld kwamen, volgde er snel een huisbezoek om met de ouders kennis te maken. De BEER-trainer vertelde dan over de aanpak om met heldere verwachtingen een start te kunnen maken. Belangrijk hierin was dat het consultatiebureau steeds op de achtergrond aanwezig bleef en weer actief betrokken werd bij de afronding en verder advies. Aan de pilot deden uiteindelijk tien gezinnen mee. Onder hen waren

ouders die zelf erg ongerust waren en dachten aan ASS. Andere ouders voelden zich compleet overvallen toen zij tijdens een bezoek aan het consultatiebureau hoorden over een vermoeden van ASS. Daarnaast waren er ouders die vanuit bezorgdheid wilden meewerken aan het verkrijgen van een completer beeld van hun kind. Bij al deze gezinnen past de BEER-training, omdat er ruimte is om per gezin en kind de doelen aan te passen.

Enthousiaste reacties

Inmiddels is de BEER-training in elk gezin afgerond met een eindgesprek en advies. Het hierover geschreven verslag werd, na toestemming van de ouders, gestuurd naar de verwijzer van het consultatiebureau. Op basis hiervan konden ouders en verwijzer indien nodig verdere stappen zetten. Alle ouders waren enthousiast over de training, met name door de laagdrempeligheid en de positieve insteek. Het feit dat de training plaatsvond in de

vorm van huisbezoeken werd als zeer prettig ervaren: 'Het is de plek waar wij en ons kind het meest relaxt zijn', aldus een reactie. De uitleg van de BEER-trainer ervoeren zij als zeer motiverend.

De BEER-training is als geheel bij alle ouders middels vragenlijsten geëvalueerd door Wiete Davids, stagiaire bij het AJK. Na afloop bleek dat de kinderen minder gefrustreerd waren, vooral doordat ze beter begrepen werden. Ouders verwoordden dit als volgt: 'Ik stond ervan te kijken dat je met zulke kleine dingetjes al zaken kunt oplossen'. 'Eerder keek ons kind ons weinig aan. Door kleine oefeningen van de BEER-trainer konden wij meer uit ons kind halen en beter contact maken'. 'De opdrachten waren heel helpend'. 'De training kwam op het juiste moment. Na de training heb ik er weer vertrouwen in'.

Ervaringen consultatiebureaus

Evenals de ouders hebben zowel artsen als verpleegkundigen de BEER-training als zeer positief ervaren. Er werd goed afgestemd over de indicaties, waarbij de brede GGZ-deskundigheid van de trainer zeer

'Zowel artsen als verpleegkundigen ervaren de BEER-training als zeer positief'

gewaardeerd werd. Hiermee konden de gezinnen meestal direct passend worden doorverwezen. De gekozen aanpak werd ook als steunend ervaren in het gesprek met de ouders. Met name het uitspreken en toelichten van het vermoeden van ASS zonder het stellen van een diagnose bleek zeer helpend: 'Het laagdrempelig kunnen bieden van een vorm van praktische hulp in zo'n vroeg stadium is uniek', luidde een veelzeggende reactie.

Kortom, de medewerkers ervaren de BEER-training als een zeer belangrijke interventie om aan te bieden aan gezinnen met jonge kinderen die zich wat anders lijken te ontwikkelen. Ouders hoeven niet af te wachten, maar worden in hun kracht gezet.

Structureel vervolg

De resultaten van de pilot zijn veelbelovend. Zowel ouders als verwijzers van CJG zien de meerwaarde van deze vroeginterventie bij zeer jonge kinderen met een vermoeden van autisme. De laagdrempelige aanpak en directe ondersteuning maken het mogelijk om vroeg in te grijpen, wat wachttijden voorkomt en stress verlaagt, waardoor ouders zich competentier gaan voelen.

Ingegeven door het succes overweegt de gemeente Den Haag een structureel vervolg aan de pilot te geven. Dit betekent dat de BEER-training beschikbaar komt voor alle jonge kinderen in Den Haag die het nodig hebben. ●

Hester Kuiper is GZ-psycholoog / IMH-generalist / BEER trainer

Voor verdere informatie over de BEER-training en AJK zie www.autismejongekind.nl

